

Комисия по заетост и социални въпроси

2016/2062(INI)

14.10.2016

СТАНОВИЩЕ

на комисията по заетост и социални въпроси

на вниманието на комисията по транспорт и туризъм

относно стратегията за въздухоплаването в Европа
(2016/2062(INI))

Докладчик по становище: Оле Кристенсен

(*) Процедура с асоциирани комисии – член 54 от Правилника за дейността

PA_NonLeg

ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Комисията по заетост и социални въпроси приканва водещата комисия по транспорт и туризъм да включи в предложението за резолюция, което ще приеме, следните предложения:

- А. като има предвид, че 4,7 милиона работни места в Съюза пряко (1,9 милиона) и непряко (2,8 милиона) се осигуряват от въздушния транспорт, летищата и производствения сектор¹; като има предвид, че още 917 000 работни места на други места в световната икономика се поддържат от европейската авиационна промишленост; като има предвид, че въпреки факта, че пазарът в областта на въздухоплаването в Съюза претърпя зрелищно развитие в периода 2000—2013 г., като пътническият трафик нарасна с 47 %, броят на работните места в авиацията остана стабилен или дори спадна в някои подсектори;
- Б. като има предвид, че секторът на въздухоплаването в ЕС е изправен пред ожесточена и нелоялна конкуренция, като например незаконна държавна помощ и неспазване на международните трудови стандарти от превозвачите, установени в трети държави; като има предвид, че нелоялната конкуренция упражнява натиск върху европейските превозвачи, като това води до намаляване на заетостта в Европа; като има предвид, че международните стандарти за условия на труд и принципите на разумна конкуренция трябва да бъдат спазвани, за да се гарантира равнопоставеност;
- В. като има предвид, че нови модели за бизнес и трудова заетост възникнаха поради повишената интернационализация, либерализация и глобална конкуренция;
- Г. като има предвид, че според Евроконтрол въздушното движение в Европа вероятно ще нарасне с 50 % по-висок през 2035 г. в сравнение с 2012 г.;
- Д. като има предвид, че неотдавнашните констатации на МОТ показват влошаване на условията на труд в сектора на въздухоплаването; като има предвид, че по-голямото разнообразие на договорите може да бъде средство за по-голяма гъвкавост, но че с него може също така да се злоупотребява с цел „пазаруване на правила“, за да бъде избягвано плащането на социалноосигурителни вноски; като има предвид, че в някои случаи формите на нетипична заетост могат да имат отрицателно въздействие върху социалните и трудовите права, безопасността, конкуренцията, възнаграждението, здравето и безопасността, както и стандартите за качество; като има предвид, че някои авиокомпании предлагат на начинаещите пилоти работно място при окаяни условия или дори се прибягва до схеми „плащай, за да летиш“ (pay to fly), когато пилотът действително плаща на авиокомпанията, за да осъществява носещи постъпления полети;
- Е. като има предвид, че във въздушното пространство на някои държави около 94 % от закъсненията се дължат на липсата на капацитет в районни контролни центрове (ACC);
- Ж. като има предвид, че в изследване, извършено от Университета в Гент, бе

констатирано, че повече от един пилот от шест проучвани пилоти¹ е бил подлаган на нетипични условия на труд, например е бил нает чрез агенция за временна заетост или е работил като самостоятелно заето лице, или по договор за „нула часове“ без гарантирана минимална заплата; като има предвид, че нискобюджетните авиолинии за момента са най-големите ползватели на нетипична заетост;

3. като има предвид, че мобилният и транснационален характер на въздухоплаването затруднява разкриването на социални злоупотреби и заобикалянет на трудовите стандарти и това означава, че е невъзможно справянето с проблемите единствено на национално равнище;
- И. като има предвид, че европейските социални партньори в съвместната си декларация срещу установените в ЕС „удобни флагове“ във въздухоплаването призоваха законодателите на ЕС да предприемат спешни действия за предотвратяване на разпространението на „удобни флагове“ във въздухоплаването в ЕС, както и на вноса на „удобни флагове“ в сектора в ЕС от места извън него;
1. приветства съобщението на Комисията, озаглавено „Стратегия за въздухоплаването в Европа“; подчертава, че са необходими повече усилия за засилването на социалната програма и за създаването и запазването на качествени работни места в сектора на въздухоплаването, както и за укрепване на конкурентоспособността на европейския въздухоплавателен сектор; подчертава, че осигуряването на еднакви условия на конкуренция е от решаващо значение; насърчава Комисията да излезе с конкретни инициативи, за да бъде предотвратявана нелоялната конкуренция и за защита на правата на работниците;
 2. посочва, че съществуват значителни различия между държавите членки по отношение на условията на труд и социална закрила и че предприятията използват свободата на установяване, за да намаляват разходите; призовава държавите членки да сложат край на тази вредна конкуренция;
 3. подчертава значението на силните и независими социални партньори в сектора на въздухоплаването, наличието на редовен институционализиран социален диалог на всички равнища и участието и представителството на работниците и служителите във въпроси, свързани с дейността на дружествата; настоява за въвеждането на подходяща процедура на консултации и засилен социален диалог преди всяка инициатива на ЕС във връзка със сектора на въздухоплаването;
 4. подчертава, че правото на учредяване и членуване в професионален съюз и правото на предприемане на колективни действия е основно право, установено в член 12 от Хартата на основните права на Европейския съюз, и че то трябва да бъде спазвано; отхвърля всеки опит за накърняване на правото на стачка в сектора на въздухоплаването;
 5. настоятелно призовава Комисията и държавите членки да следят отблизо и непрестанно тенденциите в заетостта в Европейската гражданска авиация и, когато е необходимо, да регулира новите модели на стопанска дейност и на заетост; счита,

¹ Y. Jorens, D. Gillis, L. Valcke and J. De Coninck, „Нетипични форми на заетост в сектора на въздухоплаването“, Европейски социален диалог, Европейска комисия, 2015 г.

че Европейската агенция за авиационна безопасност (ЕААБ) би могла да упражнява контрол върху новите модели на стопанска дейност и на заетост, за да се гарантира безопасността на въздухоплаването; настоява ЕААБ да включва социалните партньори в изпълнението на тази задача;

6. подчертава, че фиктивната самостоятелна заетост в сектора на въздухоплаването има значителни отрицателни последици по отношение на безопасността на въздухоплаването, социалната закрила на работниците, както и за лоялната конкуренция на пазара; призовава Комисията и държавите членки да полагат допълнителни усилия за водене на борба срещу фиктивната самостоятелна заетост в сектора на въздухоплаването; насърчава държавите членки, когато е необходимо, да осигуряват ясно разграничение между служители и самостоятелно заети лица, в сътрудничество със социалните партньори;
7. приветства усилията на социалните партньори за договаряне на споразумение за условията на труд и социалните права на работниците в сектора на европейското въздухоплаване; насърчава ги да договорят колективни споразумения за всички части от сектора на въздухоплаването в съответствие с националните закони и практики, тъй като те са ефективен инструмент за борба срещу надпреварата за достигане на най-ниски равнища по отношение на социалните и трудовите стандарти и стандартите за заетост, както и за гарантиране на достойно възнаграждение за всички работници;
8. подчертава, че няма нужда от допълнително либерализиране на наземните услуги на летищата в Съюза; подчертава необходимостта от гарантиране на по-добри условия на труд, по-високи нива на квалификация, безопасност и по-добро качество на услугите в сектора на наземното обслужване; призовава за изясняване на понятието „стопански субект“, за да бъдат разширени ползите от Директива 2001/23, така че те да обхващат и работниците за наземно обслужване, в случай на покана за участие в търг или частична загуба на дейност;
9. насочва вниманието към многобройните случаи на нелоялна конкуренция в сектора на въздухоплаването; припомня, че нелоялната конкуренция може да допринесе за влошаване на условията на труд; призовава компетентните органи да санкционират по необходимия начин всяко неправомерно действие в това отношение;
10. счита, че несигурните условия на труд, които са особено широко разпространени сред младите пилоти и членове на екипаж, представляват риск за безопасността; препоръчва пряката заетост да бъде продължава да бъде стандартна форма на заетост в сектора на въздухоплаването; призовава Комисията и държавите членки да гарантират достойни условия на труд и заетост;
11. призовава Комисията и държавите членки да представят предложения за начините за предотвратяване на злоупотребите с непряката заетост с цел заобикаляне на законодателството на ЕС и националното законодателство относно данъчното облагане и социалната сигурност в сектора на въздухоплаването;
12. отбелязва, че всички авиокомпании, извършващи дейност в Европейския съюз, трябва да бъдат в пълно съответствие със социалните и трудовите изисквания на ЕС и държавите членки;

13. призовава Комисията да гарантира, че условията на труд за персонала, особено пилотите, не допускат компромиси със стандартите за безопасност в резултат на прекомерна умора;
14. призовава Комисията и държавите членки, въз основа на взаимно зачитане на правомощията, да представят законодателни инициативи за предотвратяване на използването на „удобни флагове“, „пазаруване на правила“ и нелоялна конкуренция също и по отношение на договорите за нула часове и схеми като „плащай, за да летиш“ (pay to fly) в европейското търговско въздухоплаване, за да се гарантират справедливи условия на труд и заетост;
15. призовава Комисията и държавите членки да гарантират прилагането и правилното изпълнение на трудовото право, социалното законодателство и колективните споразумения за въздушните превозвачи, които извършват дейност в дадена държава членка;
16. призовава Комисията да осигурява правилното прилагане на Регламент (ЕО) № 1008/2008 и да направи оценка на необходимостта от преразглеждане на този регламент с цел подобряване на критериите за „основно място на стопанска дейност“;
17. призовава за изясняване и последователно прилагане на критерия за „основната база“, за да се гарантира, че той определя приложимото социално законодателство, законодателството в областта на заетостта и на данъчното облагане за всички въздухоплавателни операции на превозвачи, които притежават свидетелство на ЕС за авиационен оператор (САО), както на вътрешния пазар, така и в международните операции; счита, че нито един служител не следва да има съмнения приложимото трудово законодателство и относно това, къде има право на социално осигуряване; обръща внимание на особеното положение на силно мобилните работници в сектора на въздухоплаването в този контекст и призовава за по-добра координация на системите за социална сигурност в рамките на ЕС;
18. изисква всички членове на екипажи от трети държави да спазват изцяло изискванията за лицензиране на ЕС/ЕААБ, за да им бъде разрешено да управляват регистрирани в ЕС въздухоплавателни средства; подчертава необходимостта от предотвратяване и слагане край на всяка форма на социален дъмпинг и експлоатация на работниците или незаконно използване на екипажи на въздухоплавателни средства от трети държави на борда на въздухоплавателни средства, регистрирани в ЕС, с цел да се гарантират справедливи условия на труд и високо равнище на безопасност; в този контекст призовава Комисията да разшири приложното поле на Директивата за единното разрешение (2011/98/ЕС) по отношение на мобилните работници в гражданското въздухоплаване; припомня, че екипажите от трети държави имат същите права по отношение на защитата на труда и условията на труд като установените в ЕС екипажи;
19. настоява, че всяко споразумение в областта на външната авиационна политика на ЕС трябва да включва зачитането на правата на човека и на съответните конвенции на МОТ, както и ефективни средства за изпълнение, включително отказ от издаване или отнемане на права за приземяване; призовава Комисията да гарантира, че преговорите с трети държави не водят до споразумения в областта на

въздухоплаването, които накърняват защитата на работниците или социалните стандарти в Европа;

20. подчертава, че при прилагането на Регламента относно „Докладване на събития във въздухоплаването“ е от решаващо значение да се докладват редовно инциденти, които се отнасят до умората на персонала, както и до замърсен въздух в пилотските кабините, с цел подобряване на здравето на екипажа и безопасността на летателния персонал и пътниците;
21. отново заявява, че всяко споразумение относно въздухоплаването трябва да включва зачитането на правата на човека и основните свободи, залегнали в Европейската социална харта и Хартата на основните права на ЕС;
22. изразява съжаление във връзка с факта, че изискванията относно въздушни превозвачи от трети държави, които осъществяват дейност до и от летищата в Съюза, понастоящем не се изпълняват или дори не съществуват; настоява нелоялната конкуренция от въздушни превозвачи от трети държави, дължаща се например на пряка или непряка държавна помощ, субсидии или експлоатация на работници, да бъде разглеждана по ефективен начин, а действащите инструменти за борба с нелоялната конкуренция да бъдат подложени на подробна оценка и, когато е необходимо, да бъдат актуализирани; изразява твърдата си увереност, че докато клаузите за лоялна конкуренция, включително зачитането на правата на работниците, не се прилагат в споразумения за въздушен транспорт с трети държави, правата за осъществяване на дейност в Съюза следва да бъдат ограничени;
23. призовава държавите членки да инвестират в образование през целия живот и в обучение във всички части на веригата за създаване на стойност във въздухоплаването, тъй като успехът на европейското въздухоплаване е силно зависим от квалифицираните работници и иновациите; признава необходимостта от преодоляване на евентуалния недостиг умения; подчертава значението на партньорствата между учебните заведения, изследователските центрове и социалните партньори с цел актуализиране на програмите за обучение и гарантиране, че те отразяват потребностите на пазара на труда; препоръчва теоретичните и практическите компоненти и стажовете да бъдат включени в учебните програми и да се обръща особено внимание на последните технологични нововъведения, като например безпилотни летателни апарати;
24. призовава Комисията и държавите членки да осигуряват достатъчни публични и частни инвестиции за научноизследователска и развойна дейност в сектора на въздухоплаването; подчертава в този контекст значението на производството и предоставянето на услуги по протежение на веригата за създаване на стойност във въздухоплаването като изключително важно за заетостта и растежа; изразява твърдо убеждение, че ролята на тези сектори трябва да бъде отразявана по-ефективно в стратегията за въздухоплаването;
25. подчертава, че европейското свидетелство за правоспособност за пилот следва да осигурява високо ниво на безопасност и сигурност, тъй като това е в полза и на персонала, и на пътниците; отбелязва, че наемането на лица, които не притежават европейско свидетелство за правоспособност за пилот, може да доведе до цялостно намаляване на заплатите на пилотите;

26. счита, че мрежа от институти за авиационно обучение под егидата на Виртуалната академия на Европейската агенция за авиационна безопасност (ЕААБ) ще спомогне за установяването на общи стандарти за обучение и безопасност;
27. призовава Комисията и държавите членки да създадат система за сертификация за образователни центрове, които предоставят обучение на кабинния екипаж с цел повишаване на безопасността и сигурността;
28. препоръчва да бъдат установени общи стандарти по отношение на правомощията на инспекторите по авиационна безопасност;
29. припомня на Комисията, че процесът на либерализация на Единното европейско небе (SES) и в частност схемата за изпълнение за доставчиците на аеронавигационно обслужване (ANSP) не следва да бъде провеждан в ущърб на условията на работа на висококвалифицирания оперативен персонал, нито пък да води до съкращения на инвестициите в нови технологии и обучение на новия персонал; насърчава Комисията да обмисли начини за предотвратяване на това развитие, тъй като то не би било от полза за по-доброто, по-ефективно и по-продуктивно обслужване на въздушното движение в Европа;
30. призовава държавите членки да осигуряват на всички работници в сектора на въздухоплаването достойни условия на труд, включително необходимото равнище на защита по отношение на здравословни и безопасни условия на труд, независимо от размера и вида на дружеството, което им осигурява заетост, от местоработата или от сключения договор; подчертава, че това включва защита срещу излагането на замърсяване с частици на територията на летищата; подчертава необходимостта от прозрачни правила относно здравословните и безопасни условия на труд в сектора на въздухоплаването, които трябва да задължават всички въздухоплавателни средства със свидетелство на ЕС за авиационен оператор да бъдат подлагани на редовно наблюдение по отношение на националната компетентност;
31. подчертава необходимостта от редовен мониторинг на психическото здраве на членовете на екипажа, за да им бъдат гарантирани здравословни и безопасни условия на труд; подчертава значението на времето за почивка за екипажите на въздухоплавателни средства, за да се гарантира максималното равнище на безопасност и сигурност в рамките на работното време;
32. настоява, че следва да бъде извършена оценка на необходимостта от допълнително изясняване на приложимото право и компетентните съдилища спрямо трудовите договори на мобилните работници в авиацията в тясно сътрудничество с представителите на работниците;
33. призовава Комисията и държавите членки да предотвратяват злоупотребите със социалните права и заобикалянето на трудовите стандарти чрез гарантиране на защитата на лицата, подаващи сигнали за нередности, чрез улесняване на откритото отчитане и повишаване на сътрудничеството между инспекциите по труда;
34. призовава компетентните органи да подобрят настоящата ситуация по отношение на районните контролни центрове (АСС), например чрез увеличаване на броя на персонала и подобряване на условията на труд, с оглед преодоляване на

прогнозираното увеличение на въздушното движение, както и намаляване на броя на закъсненията и задръстванията в европейското въздушно пространство;

35. призовава Комисията и държавите членки да осигурят по-добро прилагане и изпълнение на действащото законодателство на Съюза в сектора на въздухоплаването.

**РЕЗУЛТАТ ОТ ОКОНЧАТЕЛНОТО ГЛАСУВАНЕ
В ПОДПОМАГАЩАТА КОМИСИЯ**

Дата на приемане	12.10.2016
Резултат от окончателното гласуване	+: 46 -: 6 0: 0
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Laura Agea, Guillaume Balas, Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, Ole Christensen, Martina Dlabajová, Lampros Fountoulis, Elena Gentile, Arne Gericke, Marian Harkin, Czesław Hoc, Danuta Jazłowiecka, Agnes Jongerius, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Morten Løkkegaard, Thomas Mann, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Joëlle Mélin, Elisabeth Morin-Chartier, Emilian Pavel, João Pimenta Lopes, Georgi Pirinski, Marek Plura, Terry Reintke, Anne Sander, Sven Schulze, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Marita Ulvskog, Renate Weber, Tatjana Ždanoka, Jana Žitňanská
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Georges Bach, Deirdre Clune, Tania González Peñas, Dieter-Lebrecht Koch, Neoklis Sylikiotis, Flavio Zanonato
Заместници (чл. 200, пар. 2), присъстващи на окончателното гласуване	Raymond Finch